

Astra Dobrogeană

No. 2
(SPECIAL)

REVISTĂ
CULTURALĂ
EDUCATIVĂ

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

SUMARUL :

Zece ani dela Unire	„Astra Dobrogeană“
Către locuitorii satelor	General Ion Vlădescu
Unirea	Alex. Gherghel
Patria	D. Stoicescu
Cuvântare, la înființarea Astei Dobrogene	Prof. N. Negulescu
Conștiința datoriei	Iconom Popescu A.
Armata Română	Ardeleanu
Redacționale	

Abonamentele de încurajare se vor anunța la o rubrică specială.

Cărțile și publicațiunile trimise revistei, vor fi recenzate și anunțate.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE INAPOIAZĂ

Colaboratorii noștri, vor fi publicați în mod permanent la această pagină, cu începere din numărul viitor, al revistei noastre.

Astra Dobrogeană

Zece ani dela Unire

Sau împlinit 10 ani de când Armata Română, în îndeplinirea poruncei Dumnezeuști, a pus stăpânire pe tot pământul românesc.

Sunt 10 ani de când din piepturile tuturor românilor se desprindeau nesfârșite urale de bucurie și clopotele bisericilor anunțau sfârșitul unei epoci istorice, prin ruperea lanțurilor robiei, și închegarea României Mari.

Dumnezeu ne-a păzit veacuri dearândul, și ne-a binecuvântat cu minți înțelepte, cari au dirijat pe drumul adevărului făclia ideii naționale ; ne-a dăruit suflete pline de viață și puteri oțelite, pentruca după atâta trudă și suferință, — ca răsplată bine meritată — să ne vedem desprinși din vijeliile crude ale vremurilor și ajunși la limanul visat veacuri dearândul.

Înainte noastră, se vede desăvârșirea unei o-

pere de o măreție neînchipuită. Marele Voevod Mihai Viteazul a început-o, generații întregi au visat-o iar generația noastră a avut fericirea de a-o vedea înfăptuită,

Recunoștința noastră adâncă se îndreaptă întâi spre acei nemuritori, pe al căror sacrificiu s'a pus temelia, și apoi către toți cei din toate colțurile, unde sună un dulce grai românesc, cari au pus toată puterea lor sufletească și trupească în serviciul sfântului ideal realizat.

De ziua sfintei înălțări să ne reculegem adresând o pioasă rugăciune către „Atotputernicul“ protector, întru slăvirea celor ce, cu prețul sângelui lor au înfăptuit visul milenar.

„Astra“ care-și are mare parte de contribuție în pregătirea sufletului, în vederea marelui act al „Unirii“ se închină în fața măreției sărbătoarei de azi și chiamă la datorie pe românii de pretutindeni, spre a-le uni sufletele și puterile pentru a păstra cu toată sfințenia și a întări mândra noastră țară, astfel ca urmași să o moștenească cât mai frumoasă, iar exemplul nostru să fie chezășia progresului „Patriei“ noastre spre menirea firească de gloria „gintei latine“.

„ASTRA DOBROGEANA“

Către locuitorii satelor

General Ion Vlădescu

(Urmare din numărul trecut)

4) Intemeiere de coruri, muzică și teatru

Cu cât un om muncește mai mult, cu atât are nevoie de mai multă veselie.

Firea omului se întărește dacă toată viața o duce numai în grije și în gândire,

Omul devine arțăgos, dacă mintea și sufletul lui sunt tot mereu sub apăsarea necazurilor.

Trebue dar combinată munca cu veselia.

Ori astăzi satele noastre sunt cu totul lipsite de asemenea mijloace pentru distracție, în afară de cârciumi unde ici colo cântă un lăutar, nimic altceva.

În interesul tuturor, trebue dar ca satul să-și creeze mijloacele necesare pentru ca, din când în când să-și înveselească mintea, ochii și sufletul, fie ascultând un cântec de cor, fie văzând jucând copiii, flăcăii și fetele jocurile noastre naționale iar nu strâmbăturile nemțești de-ți este rușine să te uiți la ele, fie privind un teatru de copii și oameni mari, fie înjghebându-și o orchestră.

Intrunindu-se satul barem odată pe săptămână la asemenea spectacole, prietenia dintre oameni va crește, tineretul capătă curaj și avânt, iar părinții vor fi din ce în ce mai mândrii de copiii lor când îi va vedea și auzi de cece sunt ei în stare să facă.

Aceste organizații intră în căderea școlii care deja se găsesc pe drumul cel bun.

Rog însă pe Domnul învățător să nu se afirme numai la copii săi, ci să organizeze coruri, orchestră, echipe de jocuri și pentru ceilalți locuitori ai satelor.

5) Incurajarea îmbrăcămintei naționale românești.

Nu este nevoie să vă mai spun nimic în acest

sens ci faceți numai atât : Imbrăcați o fată și un băiat în costumul nostru strămoșesc, și alături de ei alți doi îmbrăcați în sdreanța de oraș și uitațivă la ei și veți vedea că numai cămașa și valurile noastre albe ca zăpada și bogate ca cerul înstelat, arată pe român în toată frumusețea lui națională.

Vestmântul alb însemnează curățenia sufletească. Chipul n'are nevoie de dresuri, pentru corp este sănătate, iar pentru punga bărbatului îmbrăcămintea noastră este izvor de bogăție, căci este trainic, iar nu ca târguiala de oraș care o îmbracă astăzi iar mâine s'a rupt.

Astăzi femeia pirotește toată iarna, iar primăvara și toamna, golește punga bărbatului, pe tot felul de sdrențe care puse pe ea îi schimonosește trupul făcând din fetele și femeile românce despre a căror frumusețe s'a dus vestea, niște pocitănii de-ți e scârbă să te uiți la ele.

Introduceți în casa voastră răsboaele așa după cum era înainte.

Cumpărați lână și bumbac, și puneți pe femeile și fetele voastre să toarcă și să țese, să vă facă haine ciorapi și cămăși iar lor valnice savele și șorturi.

La început acum sunt necesare câteva conferințe în acest sens.

Pentru aceasta :

Preotul în biserică, Invățătorul la serbările dela școală, și câteva adunări ale satului expre pentru aceasta cu care ocazie să se vorbească omul mai sfătos și cel mai ascultat și respectat din sat.

Să se organizeze premii de costume naționale.

Exemplu : In Constanța până la 1927 nu se vedea costumul nostru ; prin mijlocul încă al cuvântărilor, la diferite ocazii și câteva premii — azi aproape toate școlile se îmbracă la sărbători și parăzi în costumul nostru — iar toate institutoarele și multe din doamnele românce în cap cu soția mea, vin la serate, baluri și serbări în costum național.

Când voi veni vreau dar în sat să fiu primit de Români și Românce,, nu de corcitură nemțești.

6) Incurajarea gospodăriei și bunei întrețineri a animalelor.

Odată pe an să se premieze :

a) Gospodina care are casa cu tot ce țin ea, mai curată și mai bine aranjată (la Sf. Gheorghe).

b) Gospodina care muncește și ea. are grădina de zarzavat cea mai bogată și mai bine întreținută (la Sf. Ilie).

c) Fata sau femeia care va avea cele mai multe lucruri naționale lucrate de mâna ei într'un an (la Paște a 2-a zi).

d) Gospodarul care are cei mai frumoși și întreținuți boi, cai, vaci (la Bobotează).

e) Femeia care va scoate cei mai mulți pui de găină, de găscă și curcani (la primăvară).

PREMIILE VOR CONSTA :

a) Din bani și obiecte.

b) Din lauda în fața satului.

c) Din Diplome eliberate de comitet.

d) Din înscrierea pe tablouri de onoare în școală și la școală, denumite „Tablouri de onoare” pentru cele mai bune gospodine, lucruri, mai etc...

(Urmare în numărul

U N I R E A

Vis, care în decursul veacurilor părea irealizabil. Realitate, pe care veșnicia n'o mai poate destrăma. Ca tot aceia-ce, în viața popoarelor, se câștigă prin sacrificiu și prin sânge.

Unirea, în gerere, a unui neam întreg, pe veșnicie, și pe care o soartă vitregă l-a divizat, cândva, sub mai multe sceptre, nu se poate realiza decât prin vitejia faptelor de arme și prin înțelepciunea unei politici constante în patriotismul ei neșovăelnic. Acești doi factori, determinanți în viață, trebuie să lucreze concomitent și mereu la unison.

Operația faptelor de arme, în afara unei politici de profundă înțelepciune, poate, incontestabil, să ducă la succese chiar nebănuite. Dar realitatea lucrurilor, concretizată în paginile de Istorie a popoarelor, vine să ne demonstreze că aceste succese n'au trăit niciodată mai mult decât spațiul unei dimineți de Primăvară !

Dacă deschidem cartea în care se oglindește viața românismului, nu ne vine greu să stabilim veracitatea acestei teoreme.

Acum trei-sute și patru-zeci de ani, sub domnia lui Mihai-Viteazul, ca o consecință firească a strălucitelor fapte de arme, inspirate și conduse de geniul nemuritor al marelui căpitan, visul secular al unirei tuturor Românilor de pretutindenii, devenise, precum se știe, o caldă și sfântă realitate.

Dar vitejia Voevodului — care înscrișese, în Istoria războaelor, pagine nemuritoare — nu fusese, din

nenorocire, secondată de înțelepciunea politică necesară. Și astfel *unirea* realizată o clipă prin puterea spadei, a trebuit să se fărâme, din nou, în suferința unei nopți, cu mult mai sumbră și mai întunecată decât trecutul ei !!.

Acelaș lucru se poate întâmpla și atuncea când forța politiceii ar lucra, independentă, fără a se sprijini adică, în avânturile ei de patriotism integral, pe puterea baionetelor poporului.

În 1916 și în anii următori, în timpul marelui război, deslănțuit, *anume*, să întroneze în lume domnia adevărului și a dreptății, poporul românesc nu a dat numai dovada definitivă a vitejiei sale pe câmpul de onoare. Ci s-a arătat, în fața omenirii întregi, ca un neam *condus înțelepțește în aspirațiunile și tendințele sale*, ce s-au confundat întotdeauna cu însăși revendicările sale. Aceste aspirațiuni, aceste tendințe, aceste revendicări, au fost pivotul politiceii noastre naționale, de veacuri.

Vitejia armelor, alături de politica înțeleaptă a conducătorilor destinelor neamului, în frunte cu marele nostru rege Ferdinand I, au realizat de rândul acesta, și pentru totdeauna, frumosul vis al tuturor acelora ce dorm sub glia strămoșească: *Unirea!*

Unirea sufletească, da. Ea a existat din prima clipă a existenței noastre naționale. Obârșia comună nu putea da naștere decât unui singur vis. Unui singur fel de aspirații. Aceluiaș ideal.

Aceia ce ar rămânea de făcut, ar fi *tocmai* unirea politică desăvârșită. Și aceasta nu se poate împlini decât din clipa în care peste tot pământul românesc din nouile fruntarii, va stăpâni eceiași lege, cu aceleași drepturi și aceleași obligații.

Generația celor tineri va complecta deci opera acelora ce în curând nu vor mai fi.

Alex. Gherghel

P A T R I A

(Insemnări)

Față de împrejurarea că unii tratează ideea de patrie ca ceva fad, lipsit de înțeles, fără bază firească, e o datorie să apelăm la *știință* ca, să ne lamurească.

Să întrebăm dar știința ale cărei lumini isvoresc din adevăr, din natură.

Știința ne poruncește să nu contrazicem natura, ci să ne punem simțirea și cugetarea de acord cu legile ei imuabile.

Ce răspuns dă știința la întrebarea „ce este patria? sau mai bine, ce elemente găsim, conform normelor științifice, când analizăm noțiunea de „patrie“? Găsim, de când omul simte și cugetă și reacționează, precum simte și cugetă, în sfera noțiunii de patrie închegarea acestor elemente: pământul pe care omul a crescut, grupul social din care face parte, valorile economice pe care i le pune la îndemână pământul și grupul, — și valorile sociale, la care grupul social, din care omul este parte, îl face beneficiar. Găsim deci că omul s'a simțit totdeauna legat de pământ și de grupul său prin trebuințele sale și prin tendința de-a le satisface. Închegare și legătură deopotrivă de firești!

Rezultă dar că, patria este pentru om mediul cosmic și social care l'a produs, nu acela pe care el l'ar putea suporta sau căruia s'ar putea adopta în viitor.

Adevărat, — pământul este numai unul, iar omul, orideunde l'am lua, are acelaș organism; dar și pământul are diverse regiuni — așa numitele regiuni geografice, omul chiar are aspecte și aptitudini deosebite — așa numitele rase omenești, — diferențiere foarte firească.

Din această diversitate de medii naturale, a derivat deosebiri în grupurile sociale, ce li s'au adaptat, — acestea prefăcându-se în lupta de adaptare, schimbându-se continuu, variind, — varietăți foarte firești.

Deci natura însăși a făcut omenimei mai multe patrii, sau fiecărui grup social omenesc — patria sa!

Dar, chiar oamenii, în tendința lor de a-și satisface

trebuințele, a transforma în valori economice, tot ceea ce pământul poate procura, au tins mereu și au întrebuințat toate mijloacele, chiar pe cel mai violent — războiul, pentru a stăpâni și exploata izvorul de producție — pământul numai pentru grupul căruia aparțineau. Aceasta a dus la diferențiere în triburi și hoarde și apoi prin legătură nestrămutată cu pământul la cetăți și state. Deci diferențieri, eșite din necesitatea cuceririi și stăpânirii valorilor economice.

Unde mai punem că din viața de grup a rezultat alte valori economice și sociale, elaborate de grup în sânul său, prin diversele acțiuni și reacțiuni ale indivizilor înăuntrul grupului, cari au dus la alte diferențieri.

Menționăm că în stadiile de civilizație mai înaintată din raporturile de lungă durată între un anumit mediu cosmic și un grup social, rezultă diferențierea națională, care se caracterizează prin mijloace de acțiune și reacțiune, tradiții, limbă, credințe, aspirații, deosebite.

Înăuntrul grupului mijloace, norme, limbă, ideologie, etc. toate valorile mediului, devin cadrul viu al manifestărilor fiecărui individ în ce privește cugetarea și simțirea și toate îl silesc a se supune, a se conforma, a se adapta, a îmbrățișa ce este al grupului și a avea repulsiune organică pentru ce-i este strein.

Dacă considerăm alte viețuitoare de cât omul, găsim că știința însăși nu poate concepe existența organismelor de cât prin mediul ambiant, cel ce le-a ajutat să crească și le face să trăiască. Schimbarea mediului ambiant turbură adânc, de multe ori până la pieire organismul viețuitoarei.

Aceiași concepție cuprinde și pe om.

Dacă observăm ființa omenească în creștere — copilul, vedem că familia, căminul cu tot ce cuprinde: avere, mijloace de muncă, părinți și neamuri, poziție în societate; toate acestea constituiesc mediul copilului unde el își formează fizicul și mentalitatea și de care desprins, suferă. Putem să ne dăm seama de aceasta nu numai la copil, dar chiar într'un stadiu de creștere mai înaintată a omului, — la adolescent: detașarea de cămin e iusoțită de sbucium și framântare. Fenomenul

sufletesc al detașării de cămin apare chiar tragic în amintirile din tinerețe ale marilor scriitori, în cântarea înstreinării din doinele tinerilor, ce pleacă departe după muncă sau pentru armată, în plânsul mirenelor din orațiile de nuntă ale poeziei populare, etc.

De-alungul evoluției omului patria a însemnat totdeauna închegarea elementelor ce compun mediul ce l'a produs, iar dacă în evoluția lui sufletească a simțit necesități mai înalte, omul s'a silit să afle în mediul său satisfacțiile corespunzătoare și din aceasta a răsărit acea dorință arzătoare de progres, acea acțiune de-a realiza cea ce nu există, acea revoltă contra reacțiunii mediului, acele sacrificii în scop de mai bine, sau acele desperate exoduri — emigrările !

În mediu omul intră automat în procesul de producere a valorilor, mediul îl mână către desăvârșiri pe cari le țintește, îl așează în ranguri cari pot satisface reciproc pe om și mediu.

Omul nu-și poate desvolta și desfășura forțele sale decât acolo unde necesitățile sale sunt satisfăcute, pentru că din asimilarea forțelor mediului rezultă energia și pasiunea, pe care omul urmează a le închina sieși sau mediului. Aci însă trebuie să intervină în fiecare grup social o astfel de organizare ca să se distribue beneficiile în profitul tuturor și fiecărui, adică, precum în orice societate neleonină, în proporție cu aportul individual.

Așa dar științificește patria e o noțiune cu înțeles foarte bogat și o putem privi ca ceva ce derivă și ține de natură. Nici natura, — nici știința, care cercetează și stabilește legile naturei, — nu exclud și nu nesocotesc ideea de patrie.

Omenirea însăși s'a silit totdeauna să dea, în interesul ordinii și interdependenței grupurilor sociale, patriilor un caracter și un cadru firesc. Chiar ultimul, mare războiu s'a încheiat prin unanima admitere a îndreptățirii statelor naționale. S'a înțeles adevărul științific că un stat național este patria cea mai firească.

D. Stoicescu

CUVÂNTAREA ȚINUTĂ CU OCAZIA ÎNFIINȚĂRII „ASTREI DOBROGENE“

de Prof. N. Negulescu

(Urmare din numărul trecut)

Pentru a concretiza mai bine aceste rezultate vom preciza.

a). A ajuta tineri la învățătură pentru a creia intelectualitatea de viitor.

În acest scop a cheltuit suma de 156400 coroane dând mici burse, până în 1914.

„Dacă vom avea astăzi și atâția cărturari, câți avem, aceasta se datorește în mare parte Astreii“ zice d-Ilon Georgescu distinsul meu coleg profesor la liceul de aci și secretar al Asociației în ultimii ani, în lucrarea sa, *„Ce este și ce vrea să facă Asociațiunea“*.

b). Pentru a echilibra clasele sociale românești și mai ales pentru a creia meseriași și negustori români, aceste ramuri găsindu-se atunci numai în mâini streine de nație, Astra a trimes 500 tineri ca să învețe negoțul.

c). Putera morală a unei națiuni are un mare sprijin în leagănul de familie, unde spiritul de bună mamă călăuzește primii dar și cei mai solizi pași în viața morală ai copilului.

Acolo însă mai mult trebuia să se asigure simțământul de neam, prin atențiunea conștientă a mamei. În acest blublu scop în special Astra, a deschis la Sibiu la 1886 cea d'întâi Școală civilă de fete care dela 1919—920 transformată în liceu de fete a trecut în grija statului român.

În acel interval a cheltuit cu școala suma de 226358 coroane.

d). A sprijinit literatura și știința, fie creând premii, fie tipărind lucrări.

Așa ea a tipărit *„Enciclopedia Română“* (3 volume) și *„Dicționarul numelor de localități cu populație română din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș“*. Tot ea a înființat și tipărit prima revistă *„Transilvania“* la 1868 care a fost redactată de Barițiu.

Pentru a asigura însă o concepție unitară în răspândirea generală a culturii în Ardeal, ea a putut să reuneacă pe toți cărturarii de acolo creând secțiile științifice și literare în număr de 12, literară, istorică, etnografică, socială etc.

f). A înființat *„Biblioteca Centrală“*, care până la 1921 număra peste 40000 volume în afară de colecțiile de reviste și ziare ca și de scrisorile bărbaților mari din trecut (A. Șa-

guna, T. Cipariu, Barițiu etc.)—8). A întemeiat *Muzeul Central* cu peste 100000 de obiecte repartizate în 8 secții, obiecte amintind istoricul și arta poporului nostru ca și altele necesare studiilor etnografice, naturaliste etc. Opera de luminare a poporului, ca și de ridicare a stării sale materiale—întreaga operă săvârșită de ea a fost concepută într'un spirit de organizare demn de imitat, dar și într'unul de entuziasm și dezinteresare care trebuie luat de exemplu. Activitatea li s'a desfășurat deodată pe o suprafață mare, prin crearea celor 100 „despărțăminte“ câte avea la 1921, despărțământ în care, în mai mic se săvârșea opera după acelaș plan.

Fie care despărțământ avea muzeu, bibliotecă
Despărțământele coprindeau comune. Intre 1919—1921 s'au mai înființat 1500 biblioteci populare cu peste 100000 cărți.

În aceste despărțăminte de revărsare, propagatorii luminei, se făceau prelegeri populare, șezători, cursuri pentru neștiutorii de carte, la aceste cursuri, înainte de război, au învățat carte peste 16000 oameni pentru întărirea și educația economică s'au creat bănci Populare și Cooperative unde educația se făcea sub îngrijirea Conferențiarilor agronomi.— Pentru a se vedea rezultatele Asociației, s'au organizat pe lângă o mulțime de mici expoziții regionale, *patru expoziții mari* unde s'au putut admira eforturile Asociației ca și virtutea poporului românesc pe toate terenurile — agricol, gospodăresc grădinărie, etc. Și în fine Astra, referindu-mă la cele scrise de d-l Iorga la 1905, a ținut strâns Unirea dintre frați; ea împăcat cele două grupuri de forțe românești concentrate fie care la „*Românul*“ și „*Tribuna*“ și care dispărute ar fi slăbit puterea de acțiune românească în Ardeal.

Iată schițată în scurt activitatea Asociației în Ardeal.

Din cele arătate s'a putut vedea că activitatea ei a fost multiplă: Astra a cultivat; Astra a întreținut spiritul de solidaritate; a lucrat la întărirea economică; a avut înfâșșit ca rol să creeze în români, *ființa—forță* care să activeze în toate sensurile pentru asigurarea existenței și progresului neamului românesc acolo.

Ea vine și îndeamnă „facerea despărțământului dobrogean“ aci cu scopul și rolul indicat de entusiastul inițiator d-l g-l Vlădesu. Trecutul ei atât de plin de fapte garantează existența ficei ei aci cu împlinirea unui rol atât de multiplu.

Dacă în mod particular „Astra Dobrogeană“, este concepută în scopul arătat pentru mine, ea trebuie să răspundă scopului general sau rolului pe care o societate culturală trebuie să-l aibă în noua viață națională, pe care ne-am creat-o. Ea adică răspunde, sau trebuie să răspundă, la rezolvirea problemei culturale care s'a pus după Războiul care ne-a întregit ca stat românesc, într'un chip cu totul altfel

decât cum această problemă cerea o soluție în vechiul stat român.

În trecut soluția problemei cultural se căuta mai ales în instrucțiune; și de aceea toată chestiunea se lăsa mai cu seamă în *grija personalului* la îndemână al statului.

În statul nou, în care viața națională s'a modificat atât de mult, nu numai prin întregirea neamului care a înglobat însă și importante mase de populațiuni diferite ca origină, dar mai ales prin acordarea unor reforme atât de importante cu caracter social-național. Războiul a creat în toate lumea o mentalitate nouă. Spiritul de solidaritate națională s'a dezvoltat mai mult, pentru ca viața statelor naționale să fie asigurată.

CONȘTIINȚA DATORIEI

Omul apare în viața cu puteri și înclinațiuni naturale, pe cari nu le-a cerut și nici n'a știut că o să le aibă, dar cari îl fac superior celorlalte viețuitoare. El nu trăește numai pentru sine, viața sa trebuie să servească fericirii altora tot așa de bine ca și fericirii lui. De aceea ori ce om are datorii, cel tânăr ca și cel bătrân, cel bogat ca și cel sărac și aceste îndatoriri obligă conlucrare. Ca să ne putem împlini însă datoriile noastre atât către Dumnezeu cât și față de oameni, trebuie să punem în funcțiune toate însușirile cu care ne-a înzestrat Dumnezeu, a cărui voință superioară instruește și conduce voința noastră. Cunoașterea a tot ce poate fi bine și rău și a tot ce este drept și nedrept ca și a tuturor comparativelor în acest sens, obligă conștiința noastră la contribuția de desăvârșire a tot ce este bun și folositor și la înlăturarea a tot ce este nefolositor și rău.

Temeinicia oricărei vieți constă din a te supune glasului conștiinței datoriei și a nu-te îngrozi de truda și și primejdiile ei.

Pentru a fi capabili de împlinirea datoriilor, trebuie să avem în prim rând convingerea împlini-

rei lor, și apoi cunoașterea lor. Astfel privită viața socială ne îngrozește

Dezechilibrul de pe toate terenele sociale și în special cel moral de astăzi dă de gândit mai mult de cât ori când tuturor.

Solucțiuni de îndreptare vin din toate părțile, dar pare că majoritatea acestora satisfac mai mult partea materială, corpul, decât sufletul, de educarea căruia depinde întreaga îndrumare a omenirii spre bine și întreaga regenerarea societății. Kant spune : „*Omul se face om, numai prin educație*“, iar Platon susține că : fără educație omul s'ar preface o bestie ; prin educație însă ajunge o ființă divină.

Având convingerea că revista „Astra Dobrogeană“ va face toate eforturile pentru împlinirea dezideratelor citate, pentru satisfacerea principiilor etice atât de necesare epocii actuale, și cunoscând hotărârea inițiatorilor, de a persevera în această direcția, nu mă îndoiesc că toți mânătorii condeiului vor strânge rândurile dându-și contribuția, pentru a împlini o operă socială atât de necesară. Personal subscriu cu toată plăcerea, a contribui cu slabele mele puteri, la împlinirea acestor deziderate în formarea conștiinței datoriei.

Econom ANASTASE POPESCU

ARMATA ROMÂNĂ

(Inceputul ei)

Avem o istorie bogată în cele mai mărețe fapte. Sufletul minții și puterea românilor au înfăptuit cel mai mare act, săvârșit de vreun popor. A unit un popor care era stăpânit, în toate părțile de cei mai puternici streini. O vorbă înțeleaptă a românului spune „*apa trece pietrele rămân*“. Așa au trebuit să plece streini, cum au venit, iar pământul nostru, este azi numai al nostru.

Cei cari au scris aceste fapte, în mare parte au uitat să se ocupe cât trebuie despre Armată. În felul cum se învață azi istoria, despre armată se vorbește prea puțin. Toți se mulțumesc să descrie personalitatea Domnitorilor sau Regilor, fără a ține seama că, toată gloria lor a fost înfăptuită de acel braț Dumnezeesc care este armata.

Astăzi ea este chemată să apere granițele firești ale neamului contra dușmanilor din afară, și să apere liniștea neamului, contra turburătorilor din interiorul țării. O chemare mult mai ușoară, decât aceia ce o avea „înainte de unire“, când ea era chezașia realizării visului nostru de veacuri. Iată pentru ce trebuie să o cunoaștem. *„După ce o vom cunoaște sigur că nu va mai fi un suflet de român care să nu o iubescă și să nu fie mândru, a servi sub cutele drapelului ei“.*

Oricine știe că soarta noastră a fost creiată de soarta părinților, iar noi suntem datori să o creiem pe a copiilor noștri. Deaceia gândirea lor, faptele lor școala lor, și întreaga lor viață este fundamentul vieții noastre, precum noi vom fi pentru copiii noștri. Cei mai luminați cercetători ai faptelor istorice au găsit foarte multe lucruri frumoase la părinții noștri. Ei spun chiar că, în toate timpurile neamul nostru a apărut în mod dîrz drepturile sfinte ale omenirii, a luptat pentru ele și au murit pentru ele.

Luptele acestea, pentru drepturile vieții noastre naționale, au fost duse de acea armată a neamului care era legată sufletește, numai prin acel sfânt ideal care ne-a adus la un loc.

Datorită acestui suflet românii au știut să-și apere contra puterii „*barbarilor*“ cari căutau să strice orice lucru bun, ce am moștenit dela Romani și Daci. Unul dintre aceste lucruri bune a fost și puterea „*Osteșească*“ cu care strămoșii noștri Romani au biruit toată lumea, și au creiat stăpînirea cea mai mare din lume, pe aceia care se numea „*Imperiul Roman*“.

Puterea barbară a distrus aceste frumoase armate, și în locul fălniciei lor, au adunat niște hoarde

de oraș cari nu aveau nici o rânduială și nici o disciplină. Pe măsură ce nevoie renașterii noastre naționale se resimțea în sufletul părinților noștri, gândul lor s'a năzuit să creieze, unealta cu care să îndeplinească visul ce ardea în inima tuturor românilor.

Din acest gând înainte cu vre'o 600 ani (veacul al 13-lea), când s'a întemeiat principatul (țărișoara) „Valachiei“ români, au fost primii cari au văzut trăinicia neamului lor numai într'o Armată a „națiunii“ sau a „neamului“ fără de care, frageta lor țărișoară era în pericol.

Potrivit sufletului „românesc“ s'a înfăptuit „Armata Românească“ cu o rânduială militară și o disciplină sistematică, după toate regulile bune moștenite dela strămoșii noștri romani.

De atunci românul se năștea cu datoria de a fi soldat, și de a apăra statul la vreme de nevoie, iar când vrăjmașul călca pământul țării, toată țara avea datoria să se lupte, contra lui. Armata românească se compunea atunci din „slujitori statorniciți“ sau „ostași“ cu leafă cari formau „Armata“, din „slujitorii de scuteală“ sau „catane“ cari formeau „miliția“ sau rezerva armatei și din „ridicarea gloatelor“.

Armata română creiată în acest fel ajunsese cea mai vestită din lume. Legiunile lui Radu Negru și Mircea cel Bătrân au fost cele mai temute de păgâni și au dus fala Europei în luptele contra acestora.

În numărul viitor Armata Română sub Radu Negru.

ARDELEANU

REDAȚIONALE

— Numărul viitor al „Astrei Dobrogeane“ va apare cu un bogat material educativ popular.

— Rubricile pentru sate stau la dispoziția filialelor pentru darile de seamă.

— Revista va deschide o rubrică informativă, pentru orice lămuriri oficiale sau particulară. Întrebările se vor adresa redacției.

Redacția: Filip Aurel, Constanța Str. Ion Lahovary No. 106

ABONAMENTE ANUALE:

Pentru instituții și societăți Lei 500

Pentru particulari Lei 300

De încurajare (benevol) . . Lei 500

Pentru studenți și elevi . . Lei 150

ABONAMENTE LUNARE:

Pe șase luni Lei 150

Pe trei luni Lei 75

Toată corespondența se va trimite pe adresa redacției, Str.
Ion Lahovary No. 106

Numărul viitor al „ASTREI DOBROGENE“ va apare
— la 20 Iunie 1929 —

~~PREȚUL UNUI EXEMPLAR LEI 20~~

Anor

*Revista Transilvaniei
Sibiu*

Scutit taxă

Art. lege.

2602/921